

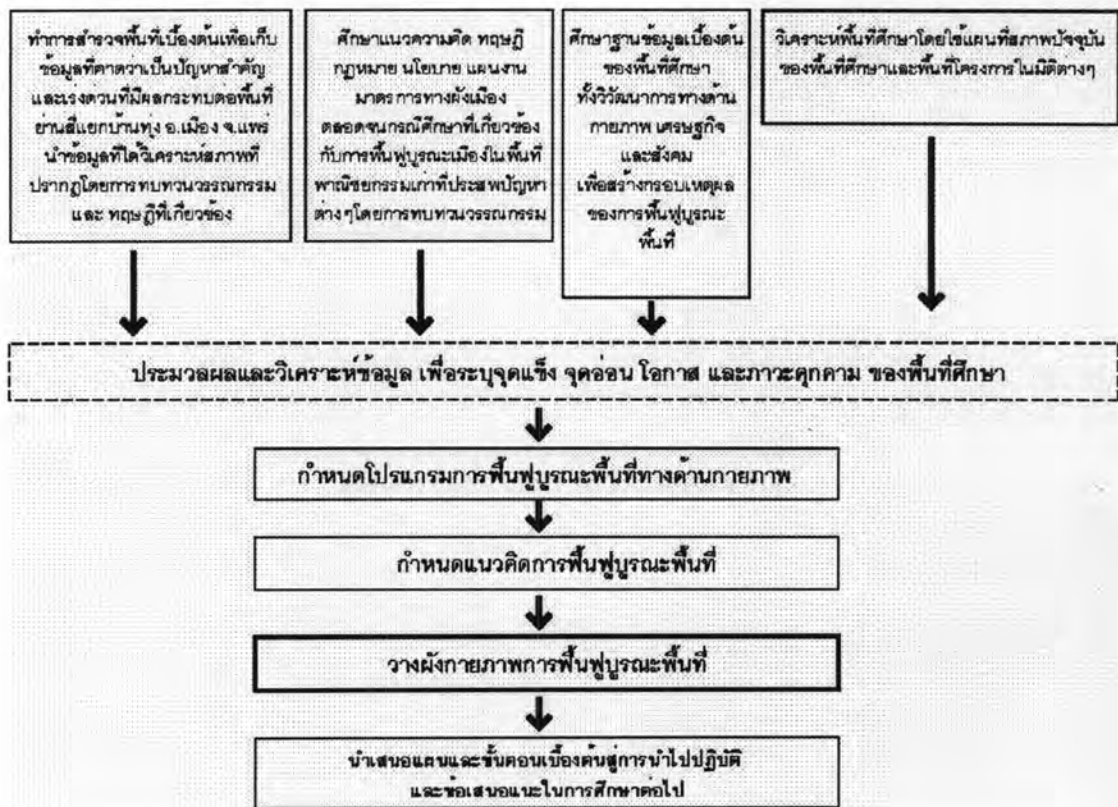

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 พื้นที่ย่านสี่แยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่ กับการฟื้นฟูบูรณะ

การลงสำรวจพื้นที่โครงการเบื้องต้นร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทที่ผ่านมา พบว่าพื้นที่ย่านสี่แยกบ้านทุ่ง เป็นพื้นที่ศูนย์กลางเมืองและเป็นพื้นที่พาณิชย์กรรมที่มีความสำคัญของจังหวัดแพร่มาแต่อดีต แต่ปัจจุบันกำลังประสบปัญหาภาวะชบเซาของกิจกรรมการค้าในพื้นที่ย่าน ซึ่งผลกระทบของปัญหามีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อบทบาทการเป็นพื้นที่พาณิชย์กรรมศูนย์กลางและกลุ่มผู้ค้าในพื้นที่ย่านอย่างมาก สภาพปัญหาเหล่านี้ ทำให้พื้นที่ย่านสี่แยกบ้านทุ่งมีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อทำการปรับปรุงพื้นที่ย่านภายใต้แนวกรอบแนวคิด"การฟื้นฟูบูรณะ" เพื่อให้เกิดสภาพจะน่าใช้งาน และเหมาะสมกับกิจกรรมในอนาคต โดยการฟื้นฟูบูรณะในมิติต่างๆที่เกี่ยวข้องได้แก่ มิติทางจินตภาพ มิติทางกายภาพ มิติทางสังคมและเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

3.2 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

แผนภูมิที่ 3.1 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

(ที่มา : ผู้วิจัย, 2551)

ตารางที่ 3.1 วิธีการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้ในการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่

หัวข้อของการศึกษา	เนื้อหา	วิธีการศึกษา	เครื่องมือที่ใช้
3.2.1 ทำการสำรวจพื้นที่เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา	ระบุปัญหาสำคัญและเร่งด่วนที่มีผลกระทบต่อพื้นที่ย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่	- วิเคราะห์โดย การทบทวน วรรณกรรมและ ทฤษฎีที่ เกี่ยวข้อง	- ตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูพื้นที่ศึกษา - รูปถ่ายและการอธิบายจากตำรา - การสอบถามและสังเกตการ
3.2.2 ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี กฎหมาย นโยบาย แผนงาน มาตรการทางผังเมือง ตลอดจนกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูบูรณะเมืองในพื้นที่เขตเมืองชั้นในที่ประสบปัญหาต่างๆโดยการทบทวนวรรณกรรม เพื่อสร้างกรอบแนวความคิดหลักของงานวิจัย	1) การฟื้นฟูบูรณะเมือง - ความหมาย และประเภทของการฟื้นฟูบูรณะเมือง - ที่มาและสาเหตุของการฟื้นฟูบูรณะเมือง 2) ศึกษาถึงแนวคิดในการฟื้นฟูบูรณะเมือง - มิติทางจินตภาพ (Perceptual Dimension) - มิติทางกายภาพ (Physical Dimension) - มิติทางสังคม และเศรษฐกิจ (Socio-economic Dimension) 3) มาตรการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ 4) โครงการและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่	- การทบทวน วรรณกรรม	- ตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูบูรณะทั้งในและต่างประเทศ - บันทึกจากงานสัมมนา และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการฟื้นฟูบูรณะ - อินเทอร์เน็ต

(ที่มา : ผู้วิจัย, 2551)

ตารางที่ 3.1(ต่อ) วิธีการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้ในการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่

หัวข้อของการศึกษา	เนื้อหา	วิธีการศึกษา	เครื่องมือที่ใช้
3.2.3 วิเคราะห์ข้อมูลรายละเอียดในมิติต่างๆของบริเวณย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่ผ่านการวิเคราะห์โดยข้อขึ้นชั้นของแผนที่ โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัจจุบันของพื้นที่เพื่อสร้างกรอบเหตุผลของการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่	<p>ข้อมูลด้านประวัติและความเป็นมา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลด้านประวัติและความเป็นมาของจังหวัดแพร่ - ข้อมูลด้านประวัติและความเป็นมาของพื้นที่บริเวณย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่ - ข้อมูลลักษณะทางกายภาพพื้นฐานของพื้นที่ ทั้งภายในและภายนอกของชุมชน - ข้อมูลด้านกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่ และพื้นที่โดยรอบ - ข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูบูรณะเมืองในบริเวณย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่ - ข้อมูลแผนงาน นโยบาย ที่เกี่ยวข้องพื้นที่ศึกษา <p>ข้อมูลการวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลและแผนที่แสดงการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์อาคารในพื้นที่ - ข้อมูลและแผนที่แสดงการศึกษาโครงข่ายการสัญจรในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - การรวบรวมเอกสาร - ข้อมูลความเป็นมา และลำดับความเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ - การรวบรวมเอกสาร - การสังเกต - การรวบรวมเอกสาร - การสังเกตและสอบถามคนในพื้นที่ - การรวบรวมเอกสาร - การรวบรวมเอกสาร - การสำรวจ - การสำรวจ - การรวบรวมเอกสาร 	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของพื้นที่จากตำราและการสอบถาม - ข้อมูลจากหน่วยงานราชการและอินเทอร์เน็ต - ข้อมูลจากหน่วยงานราชการ - แผนที่และรูปถ่าย - ข้อมูลจากหน่วยงานราชการ - บันทึกการสังเกตและสอบถาม - ข้อมูลจากหน่วยงานราชการ และ อินเทอร์เน็ต - เอกสารจากหน่วยงานราชการและตำรา - แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินและแผนที่ - รูปถ่ายและการอธิบาย - แผนที่และการเขียนระบุพื้นที่ว่างและที่รกร้าง - รูปถ่ายและการอธิบาย

(ที่มา : ผู้วิจัย, 2551)

ตารางที่ 3.1(ต่อ) วิธีการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้ในการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่

หัวข้อของการศึกษา	เนื้อหา	วิธีการศึกษา	เครื่องมือที่ใช้
3.2.3 (ต่อ)	ข้อมูลการวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่(ต่อ)		
	- ข้อมูลและแผนที่รูปแบบมณฑลอาคารและพื้นที่ว่าง	- การสำรวจ - การรวบรวมเอกสาร	- แผนที่มณฑลอาคารและพื้นที่ว่าง
	- ข้อมูลและแผนที่แสดงพื้นที่ว่างสาธารณะและพื้นที่ทิ้งร้างภายในพื้นที่ศึกษา	- การสำรวจ	- แผนที่บริเวณพื้นที่สาธารณะและพื้นที่ทิ้งร้าง - บันทึกการสังเกต - แผนที่และการเขียนระบุเส้นทาง
	- ข้อมูลและแผนที่แสดงศักยภาพในการมองเห็นและเข้าถึงพื้นที่	- การสำรวจ - การรวบรวมเอกสาร	- แผนที่แสดงการเข้าถึงพื้นที่ศึกษา - พื้นที่สนามทัศนจากการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
	- ข้อมูลและแผนที่แสดงลักษณะทางสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตยกรรมในพื้นที่	- การสำรวจ - การรวบรวมเอกสาร	- แผนที่แสดงอายุอาคารในบริเวณพื้นที่ - รูปถ่ายและการอธิบาย
	ข้อมูลการวิเคราะห์ลักษณะสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่		
	- ข้อมูลลักษณะรูปแบบวิถีชีวิตบริเวณย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน	- การรวบรวมเอกสาร	- ศึกษาจากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้อง - สอบถาม
	- ข้อมูลโอกาสและศักยภาพของพื้นที่ในเชิงการค้า	- การรวบรวมเอกสาร	- ข้อมูลจากหน่วยงานราชการและอินเทอร์เน็ต
	- ข้อมูลรูปแบบเศรษฐกิจในบริเวณพื้นที่	- การรวบรวมเอกสาร - การสังเกตและสอบถาม	- ข้อมูลจากหน่วยงานราชการและอินเทอร์เน็ต
	- ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่	- การรวบรวมเอกสาร	- ข้อมูลจากหน่วยงานราชการและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(ที่มา : ผู้วิจัย, 2551)

ตารางที่ 3.1(ต่อ) วิธีการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้ในการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ย่านสี่แยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่

หัวข้อของการศึกษา	เนื้อหา	วิธีการศึกษา	เครื่องมือที่ใช้
3.2.4 วิเคราะห์พื้นที่ศึกษาโดยใช้แผนที่การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษาและพื้นที่โครงการในมิติต่างๆ เช่น	1) การวิเคราะห์รูปแบบการใช้ประโยชน์ใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์อาคาร	- การวิเคราะห์ข้อมูล	- ข้อมูลในข้อ 3.2.2 และ 3.2.3
	2) การวิเคราะห์รูปแบบโครงข่ายการสัญจรรูปแบบต่างๆ	- การวิเคราะห์ข้อมูล	
	3) การวิเคราะห์ระบบสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ	- การวิเคราะห์ข้อมูล	
	4) การวิเคราะห์รูปแบบมวลอาคารและพื้นที่ว่าง	- การวิเคราะห์ข้อมูล	
	5) การวิเคราะห์พื้นที่ว่างสาธารณะและพื้นที่ทิ้งร้างในพื้นที่ศึกษา	- การวิเคราะห์ข้อมูล	
	6) การวิเคราะห์ทัศนภาพของพื้นที่ ศักยภาพการเข้าถึงและการมองเห็นของพื้นที่ว่างสาธารณะ	- การวิเคราะห์ข้อมูล	
	7) การวิเคราะห์ลักษณะทางสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตยกรรมในพื้นที่	- การวิเคราะห์ข้อมูล	
3.2.5 ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 3.2.1 ถึง 3.2.4	1) เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของพื้นที่ศึกษา เพื่อใช้ในการวางแผนผังออกแบบฟื้นฟูบูรณะพื้นที่	- การวิเคราะห์ข้อมูล	- SWOT analysis

(ที่มา : การศึกษาและวิเคราะห์ของผู้วิจัย, 2551)

ตารางที่ 3.1(ต่อ) วิธีการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้ในการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่

หัวข้อของการศึกษา	เนื้อหา	วิธีการศึกษา	เครื่องมือที่ใช้
3.2.6 วางผังแนวความคิดด้านกายภาพในการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่	<p>1) กำหนดโปรแกรมเพื่อการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่ ทางด้านกายภาพ</p> <p>2) ทำการออกแบบพื้นที่อยู่ใน 2 ระดับได้แก่พื้นที่ระดับย่าน และพื้นที่เฉพาะที่มีความสำคัญต่อพื้นที่ในบริเวณย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่</p> <p>1) ผังแม่บทบริเวณย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผังการฟื้นฟูการใช้ประโยชน์อาคารที่เหมาะสมกับศักยภาพในอนาคต - ผังการฟื้นฟูบูรณะเครือข่ายการเชื่อมต่อของ โครงข่ายถนน ทางเดินต่อชุมชน กลุ่มพื้นที่กิจกรรมการค้า และพื้นที่สาธารณะระดับเมือง - ผังการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ว่างสาธารณะและเครือข่ายเชื่อมต่อทั้งภายในภายนอกพื้นที่ - ผังการฟื้นฟูบูรณะองค์ประกอบทางจินตภาพและภูมิทัศน์ที่เหมาะสมกับ - ผังการฟื้นฟูบูรณะลักษณะทางสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตยกรรมในพื้นที่ <p>2) ผังการฟื้นฟูพื้นที่เฉพาะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผังการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ในบริเวณจุดที่มีความสำคัญ ที่ต้องแสดงรายละเอียดที่มากขึ้นเป็นพิเศษ 	<ul style="list-style-type: none"> - การวิเคราะห์ข้อมูล - การออกแบบผัง 	
3.2.7 สรุปผลการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่	เพื่อประเมินถึงโอกาสและข้อจำกัดของผังแม่บทการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่	- การวิเคราะห์ผัง	
3.2.8 นำเสนอแผนและขั้นตอนเบื้องต้นสู่การนำไปปฏิบัติ	นำเสนอแผนและขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ย่านสีแยกบ้านทุ่ง อ.เมือง จ.แพร่	- การเผยแพร่งานวิจัย	

(ที่มา : ผู้วิจัย, 2551)